

Pista 7. Cançó d'arguilando (Benaguasil) - L'Aljama

Del disc *La memòria dels sentiments*, autoedició, 2009

Entre frares i monges i beatetes,
li tocaren al niñó les castanyetes.

Entrad pastorcitos, entrad en Belén,
entrad que ha nacido el más santo rey.
Santo, santo, santo rey, santo rey.

Esta nit fa bona nit
i demà serà Nadal.
Ha naixcut el Jesuset
en Betlem, en el portal.

Entrad pastorcitos, entrad en Belén,
venid que ha nacido Jesús nuestro rey.
Santo, santo, santo rey, santo rey.

El niñó demana caca,
assenteu-lo en la cadireta.
Alceu-li el faldonet,
no embrute la camiseta.

En el portal de Betlem
ja no es crien teranyines,
que abaixen dos angelets
a espolsar-les tots los dies.

Dubtes - 1r de Primària

Carme, Omar i Nelo han passat d'Infantil a Primària i continuen a la mateixa classe. Són els millors amics i a més són veïns.

—Esta nit aniràs a cantar l'asquilando? —pregunta Nelo.

—Crec que mon pare li va preguntar al seu amic Oualid si en-
 quany hi aniria. Supose que sí. I tu?, hi vindràs? —respon Omar.

—No ho sé, últimament no em fa gràcia eixir de nit.

—I això? Però si hui cantarem l'asquilando de Benaguasil! —li
 diu Carme

—Ja, però...

—Si a tu sempre et fa gràcia allò que el niñó demana caca —in-
 sistix Carme.

—No ho sé... és que... No ho sé, ja ho veurem. Li ho preguntaré a
 ma mare.

El pare d'Omar pensa que és molt important compartir els cos-
 tums per a comprendre les persones. Sempre intenta convèncer
 els altres homes àrabs de totes les coses que tenen en comú amb
 la gent d'este país. Per això ell sempre procura participar de les
 festes i, a més, fa anys que estudia valencià.

A vertical strip of various Christmas-themed icons. The icons include a bell, a branch with acorns, a horn, a flute, a tomato, a candle in a holder, a drum, a cymbal, a rooster, a star, a cake on a stand, and a bottle. The icons are arranged in a vertical sequence, separated by decorative swirls and lines.

A vertical strip of various Christmas-themed icons. The icons include a bell, a branch with acorns, a horn, a flute, a tomato, a candle in a holder, a drum, a cymbal, a rooster, a star, a cake on a stand, and a bottle. The icons are arranged in a vertical sequence, separated by decorative swirls and lines.

A vertical strip of various Christmas-themed icons. The icons include a bell, a branch with acorns, a horn, a flute, a tomato, a candle in a holder, a drum, a cymbal, a rooster, a star, a cake on a stand, and a bottle. The icons are arranged in a vertical sequence, separated by decorative swirls and lines.

A vertical strip of various Christmas-themed icons. The icons include a bell, a branch with acorns, a horn, a flute, a tomato, a candle in a holder, a drum, a cymbal, a rooster, a star, a cake on a stand, and a bottle. The icons are arranged in a vertical sequence, separated by decorative swirls and lines.

A vertical strip of various Christmas-themed icons. The icons include a bell, a branch with acorns, a horn, a flute, a tomato, a candle in a holder, a drum, a cymbal, a rooster, a star, a cake on a stand, and a bottle. The icons are arranged in a vertical sequence, separated by decorative swirls and lines.

A vertical strip of various Christmas-themed icons. The icons include a bell, a branch with acorns, a horn, a flute, a tomato, a candle in a holder, a drum, a cymbal, a rooster, a star, a cake on a stand, and a bottle. The icons are arranged in a vertical sequence, separated by decorative swirls and lines.

—Sí, el mateix. I també cantàvem les cançons d'asquilando i tocàvem a les portes perquè ens obriren abans que arribaren els majors amb gresca i xivarri.

—Hi anàveu molta gent?

—Tots els del gremi i més. Per això és tan important que ara que ja no hi ha gremis continuem fent la festa més que siga d'un altra manera, convidant amics, amigues i tot el veïnat.

En sopar, Roser i Carme comencen a cridar veïns i veïnes, també Mohamed i Omar toquen el timbre de Nelo. Ell no està molt decidit, però sa mare l'anima i al final el convencen. En eixir amb la colla es troben amb Irina i Eugènia, a la fi s'han quedat a viure ací, però sa mare encara viatja molt treballant de música en fires i mercats. Nelo s'alegra molt en veure Eugènia i fa un lleu somriure; ella i Carme s'han fet molt amigues i en veure's de seguida s'agafen de la mà.

Recorren el poble com de costum parant-se per les places i carrers a cantar l'asquilando, a demanar una ofrena en un dia tan assenyalat. És una passejada especial, plena d'alegria, on els uns i els altres gaudixen compartint.

Quan arriben a la placeta del Racó, Pasqualeta els obri sa casa i els oferix uns pastissets de moniato que ella mateixa ha fet i ha dut a coure al forn. Pasqualeta està molt major i viu en una casa menudeta. Mentre ella els oferix aquell dolç tan nadalenc unes parelles de la colla han entrat dins de la casa un caixó de taronges i una cistella amb creïlles, naps i moniatos. En una nit com hui qui més dóna és qui més rep.

Els quatre xiquets han agafat un pastisset i juguen per la placeta allunyant-se una miqueta del grup. Es persequixen amb un joc tan vell com anar anant, el del gat i el gos. Eugènia és la que paga, però de sobte Nelo ve corrent cap a ella. La xiqueta pensa que vol deixar-se pillar, tot i que quan veu que ell s'agafa a ella tremolant, quan li veu la cara d'esglaiat i el mira als ulls, comprén que reflectixen una immensa feredat, una por que l'amera de cap a peus.

—Què passa Nelo?

—El pare... el pare...

—Ton pare?

—No! El Pare Llop! —diu assenyalant cap al cantó.

De seguida veuen passar un home amb un sac al muscle que mira de forma desconfiada cap a la colla i que desapareix en un instant. Quan arriba Omar, sols hi veu una ombra que s'amaga per darrere del cantó.

—Què passa? —pregunta Carme.

—És el Pare Llop, el que s'emporta els xiquets quan no agafa les ovelles dels pastors. No has vist el sac? No has vist la seua mirada? —diu Nelo.

—Ma mare m'ha explicat històries d'homes que es disfressaven de llop. I també històries d'homes llop —diu Eugènia.

—No l'he vist, no. Sols m'ha semblat veure una ombra que desapareixia ràpidament —diu Omar.

—Sí que feia por, sí! Vinga! Anem amb els majors —diu Nelo, que encara està esgarriat.

Continuen amb la nit de festa, ja no es troben amb aquell home, canten, riuen i fins i tot ballen, però de tant en tant els ulls blaus d'Eugènia es troben amb els de color gris de Nelo, tots dos es miren i saben què pensen sense dir-se ni una paraula.

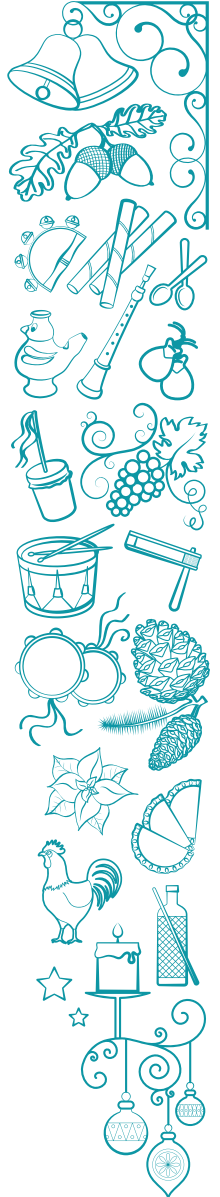
Al llarg d'aquesta setmana a l'escola estem treballant el projecte *Done'm l'asquilando*, a través del qual volem recuperar un costum i una tradició ben nostra que, en el cas del folklore valencià, ha originat cançons a posta com explicava Manuel Sanchis Guarner en el *Cançonet Valencià de Nadal*.

Per a desenvolupar aquest projecte volem que l'alumnat faça partícip la seua família i és per això que vos demanem que contesteu aquestes senzilles preguntes. Els xiquets poden preguntar a pares, mares, iaïos, iaïes, tios o ties per tal de recaptar informació.

- Què és l'asquilando?

- Quan se solia fer? Per què?

- Alguna vegada n'han vist algun o n'han participat en algun? En cas que sí, on?

1. Coneixes més pobles que comencen per **ben-**? Feu un llistat entre tota la classe.

[illegible][illegible]

Saps que **ben-** **beni-**
vol dir "fills dels de ...".
Els noms dels pobles
que comencen per **ben-**
beni- ens recorda les
empremtes que la cultura
dels àrabs ens aportà.

2. Relaciona aquests elements del paisatge que són part d'aquesta herència.

Assut

Sénia

Séquia

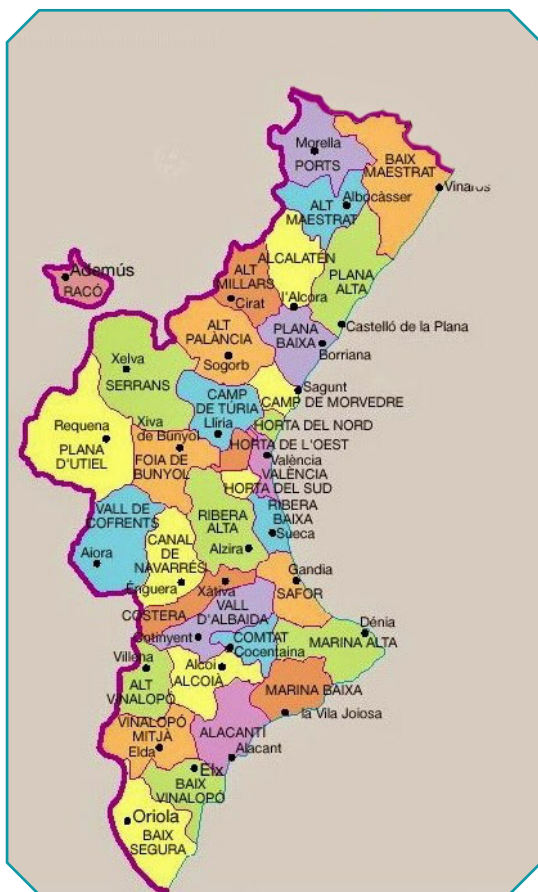

► Al nostre territori tenim pobles d'interior, que estan allunyats del mar. També tenim molts pobles de costa que són els que estan a prop del mar. Benaguasil es troba a la comarca del Camp de Túria, a la província de València.

3. Situa'l en aquest mapa.

4. Ara explica si Benaguasil és un poble d'interior o de costa.

Un dels dolços més tradicionals del Nadal valencià són els pastissets de moniato, una recepta molt preada i d'una elaboració molt treballada.

1. Identifica entre aquestes imatges quines corresponen al pastisset de moniato.

2. Ara escriu una oració amb "pastissets de moniato".

La part del moniato que ens mengem és la que creix davall de terra.

3. Assenyala en la imatge la part que correspon, encercla-la.

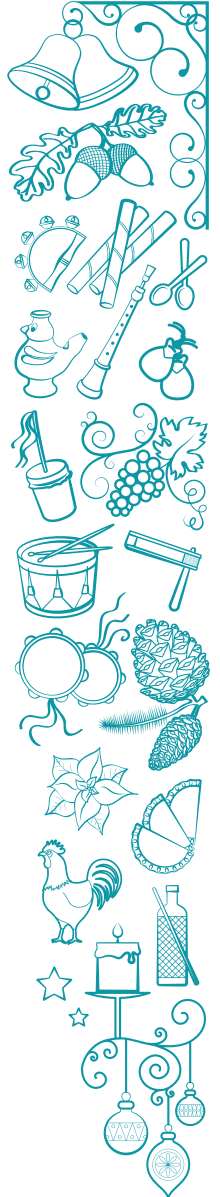

4. Com es diu la part comestible del moniato?
Pinta la resposta correcta i fes-ne un dibuix ►

tija

arrel

fulles

Per a fer els pastissats de moniato cal seguir un procés laboriós. Primer cal posar a bullir els moniatos per a poder llevar-los la pell. Per altra banda cal posar sucre a escalfar en un perol amb una rameta de canyella i llima ratllada; aquest xarop el barrejarem amb el moniato i farem la crema que posarem a dins dels pastissats.

5. Posa el nom als ingredients i als estris que utilitzarem. Tens una pista, comença per...

					
m	ll	p	o	c	s

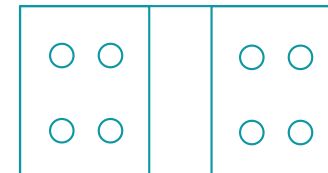
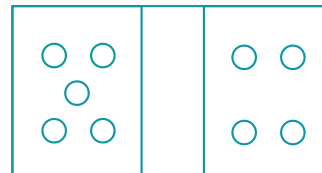
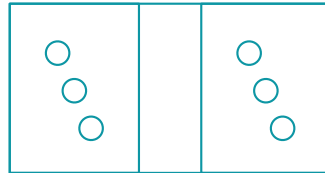
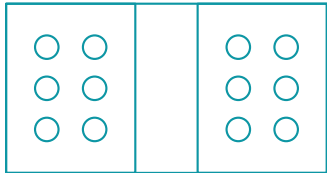
6. Fes una oració amb dues paraules de l'activitat anterior:

Per a fer la massa que serà l'embolcall dels pastisssets cal mesclar a parts iguals licors (mistela, cassalla o anís) i oli, afegir-hi sucre i barrejar-ho amb farina. Cal remoureu de manera constant i treballar la massa fins que estiga al punt.

7. Mesclar a parts iguals. Posa el signe igual on calga.

Segons la quantitat de pastisssets a fer caldrà variar la mida de cada ingredient.

8. Relaciona les mides unint amb fletxes:

Pocs pastisssets

Mida gran

Per a poca gent

Molts pastisssets

Mida mitjana

Per a molta gent

Ni pocs ni molts pastisssets

Mida menuda

Ni poca ni molta gent

9. Demana a casa la recepta que fa la teua família i, si els ve de gust fer-ne, els tastarem a classe amb molt de plaer i de bona gana.

Cançó d'arguilando de Benaguasil. Área de castellano.

En esta canción la voz del cantante se acompaña de una pandereta. Nosotros también podemos hacer una pandereta de una forma muy sencilla. Utilizaremos los siguientes materiales:

Un plato de cartón.

Cascabeles (unos 6 o 7 por cada pandereta)

Tijeras o punzón

Cordón

Rotuladores o pinturas para decorar.

Empezaremos decorando el plato a nuestro gusto con las pinturas o los rotuladores. Después perforaremos con el punzón o las tijeras seis o siete agujeros para los cascabeles alrededor del plato, en la parte más externa. Después ataremos los cascabeles con trozos de cordón de unos 7 o 8 centímetros que habremos cortado previamente y que pasaremos por cada uno de los agujeros del plato.

¡Y ya estaremos a punto para salir a cantar nuestro aguinaldo!

En las instrucciones anteriores habrás encontrado palabras masculinas y femeninas. Busca tres de cada género y clasifícalas.

Femenino	Masculino
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Haz una oración con las siguientes palabras: *instrumento*, *cartón*, *percusión*.

Ahora intenta transformar la oración cambiando las palabras de género.

Investiguem la partitura de l'asquilando amb detall. Si ens hi fixem, al principi de cada pentagrama trobem una numeració que indica el número del compàs. Recorda que cada compàs està separat per una línia de divisió. En la partitura trobem notes i silencis, tots dos són figures que ens ajuden a llegir la música.

Fem activitats:

1. Pinta les línies de divisió de color verd.
2. Numera tots els compassos.
3. Encercla els números parells de blau i els imparells de roig.
4. Completa, fes operacions si cal:

Hi ha silencis.

Hi ha notes blanques.

Hi ha notes negres.

En total hi ha figures en la partitura.

Cançó d'arguilando

INTRO

7

TORNADA

13

21

CANT

29

38

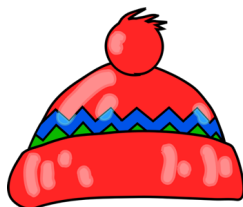
Vocabulary: winter clothes

boots

BOOTS

hat

HAT

jacket

JACKET

scarf

SCARF

gloves

GLOVES

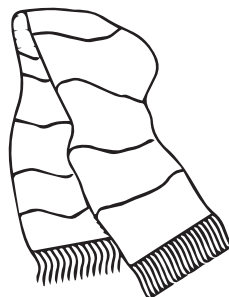
Match pictures with the correct names.

boots

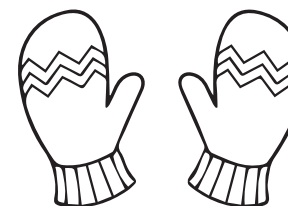
hat

jacket

scarf

gloves

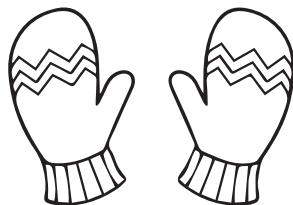

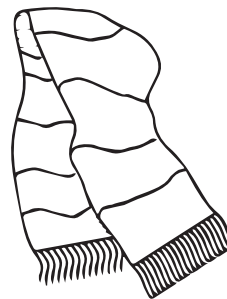

Write the names and colour.

He is wearing a blue jacket, a red scarf, two colourful gloves, a yellow hat and a pair of brown boots.

Cançó d'arguinaldo de Benaguasil

La dansa proposada per a la Cançó d'arguinaldo de Benaguasil està dividida en 3 parts: la primera part durant la introducció, una segona part per a la tornada i una última part per al cant. Queda de la forma següent:

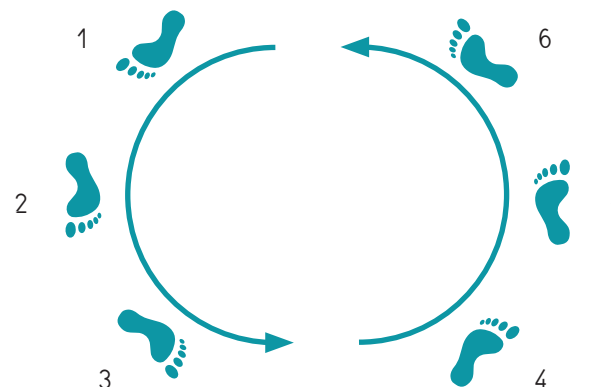
- **INTRODUCCIÓ:** "Entre frares i monges..... les castanyetes"
 Ens col·loquen tots en dues línies oposades. Ens mantenim quietes mirant-nos els uns als altres i amb els braços a la cintura.

- **TORNADA:** "Entrad pastorcitos....santo rey"
 En aquesta secció movem els peus a ritme de la nàdala (1,2,3/1,2,3...) Avancem primer el peu dret (1) i mantenim els altres dos peus al lloc (2, 3). La seqüència següent la fem avançant el peu esquerre i així successivament. En l'últim "Santo rey" fem una reverència.

- **CANT:**
 En aquesta part girem tots en cercle sobre nosaltres mateixos, sense deixar de marcar el pols amb els peus (1,2,3/1,2,3...)

En la tertúlia del conte de l'asquilando apareixen algunes actituds que podem comentar.

- Hi ha gent estimada que trobes a faltar?

- Per què penses que és important compartir amb gent de diferents cultures?

- Hi ha alguna cosa que et fa por?

- Què donaries tu a canvi de la generositat del veïnat?

- Què penses que vol dir aquesta frase? "En una nit com hui qui més dóna és qui més rep"

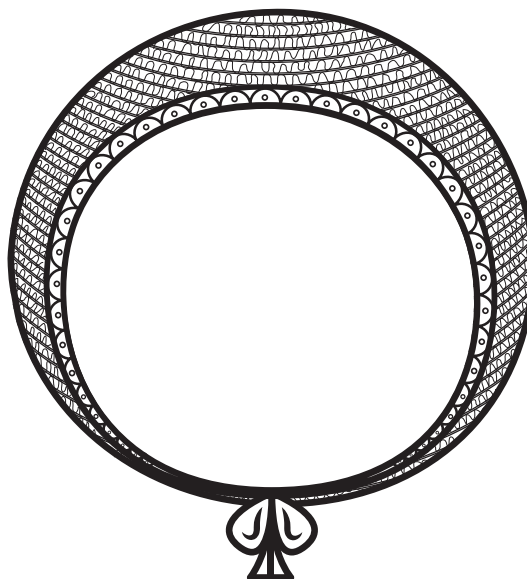

A les cançons d'asquilando de vegades es parla de vestir el Jesuset. S'anomenen peces de roba com gamboixet, caroteta, camisola, faldó...

Així és com abans es vestia els nadons. Però, saps quines són eixes peces de roba? Al tall que vas descobrint-les, pots pintar-les al teu gust.

Gamboixet o gambuix / cambuix:

(en cast. capillo, cambuj):
Cobricap de tela fina que portaven les dones per a subjectar-se els cabells i els xiquets de bolquers per a tenir el cap dret.

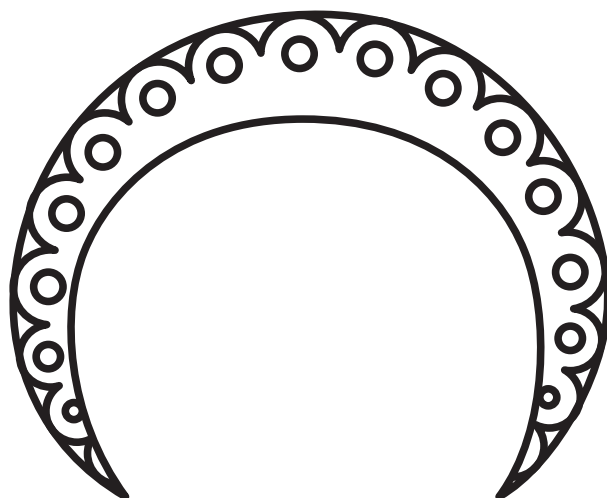

Caroteta:

Espècie de gorreta o de còfia que porten els xiquets de bolquers, feta de tela o de randa i més o menys adornada, que tapa les orelles i es lliga davall de la barba.

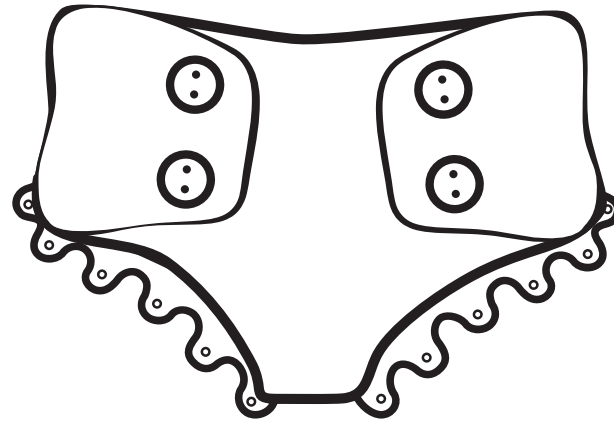
En l'actualitat s'utilitza al món faller, per a cobrir el cap als més menudets.

Calcetes de bolquer:

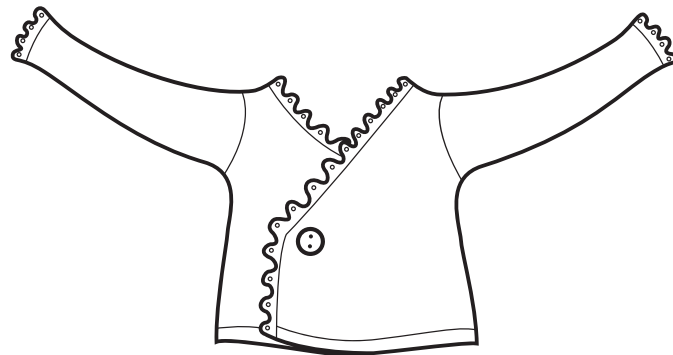
Calcetes amples de cotó, ris o perlé que es col·loquen damunt dels bolquers dels nadons.

Camisola (cast. camisita):

És una camisa menuda. Bolcar la criatura és posar-li la camisola, les calcetes.

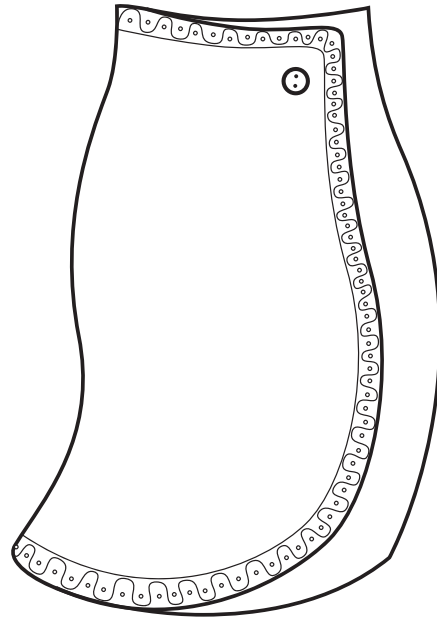
Camiseta (cast. camiseta):

És la peça de vestit que es duu davall de la camisa i és més curta que aquesta.

Faldó:

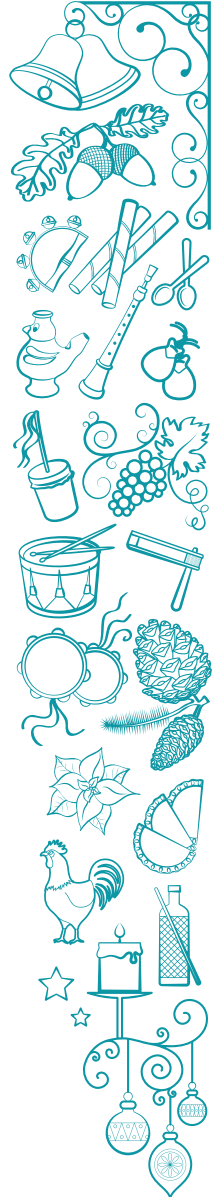
És la part del bolquer que cobreix el cos des de la cintura cap avall. És la peça que va damunt de les calcetes.

Sabatetes:

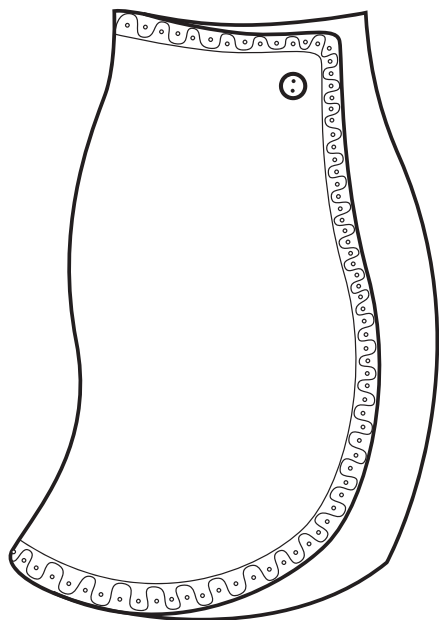
Calçat de cuir o de llana amb soleta de pell, que solen dur les criatures que encara no caminen, per a tenir els peus calents.

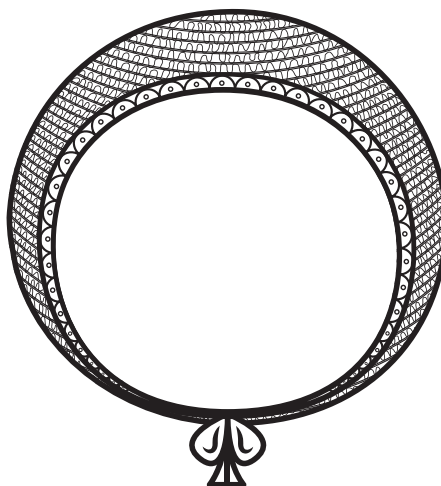

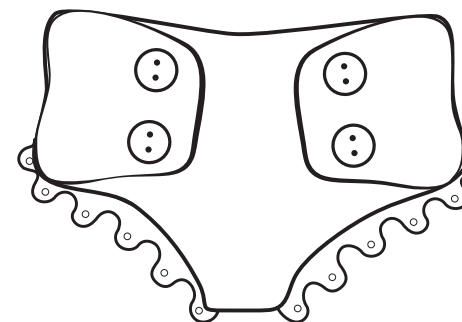
[illegible]

Posa't a prova. Recordes el nom d'aquestes peces de roba?

Al llarg d'aquesta setmana hem treballant el projecte Done'm l'asquilando, vegem què hem après.

- Què és l'asquilando?

- Quina cançó d'asquilando has après? Saps on es cantava?

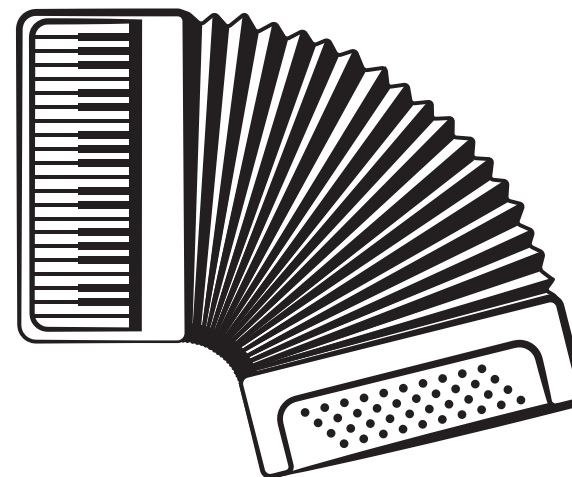
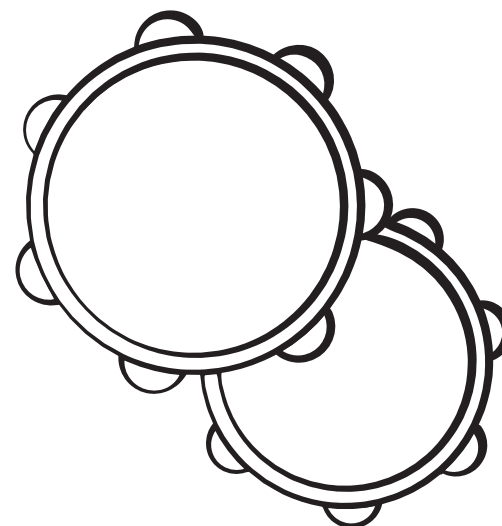
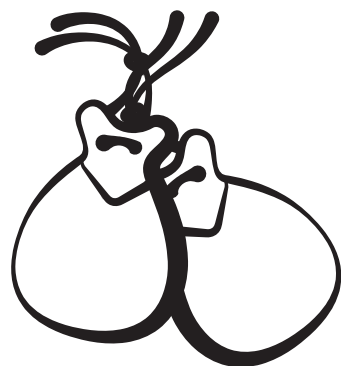
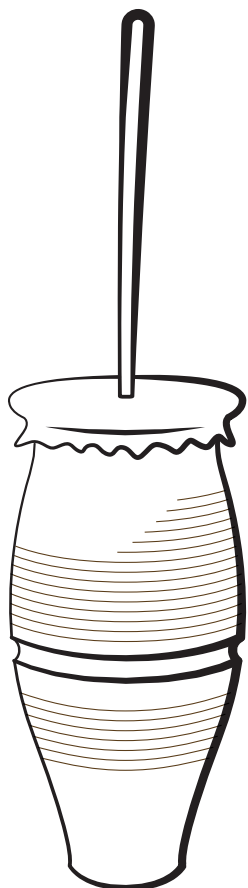
- De quina recepta heu parlat a classe? Recordes alguns ingredients?

- Quin instrument has après a fer?

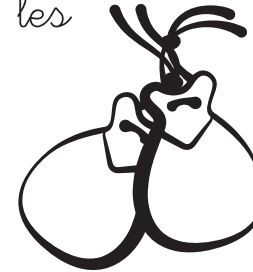
En eixir a cantar l'asquilando, les colles s'acompanyaven d'instruments de tot tipus, els més emprats eren els instruments de percussió. Pinta els instruments i encercla els de percussió.

Completa aquestes oracions amb les vocals que hi falten.

- L_s postisses són un _nstrum_nt de fust_ que es col·loc_ en les m_ns per a c_nt_r i b_ll_r.

- L_ d_lç_in_ és un instrument de v_nt d'orig_n àr_b.

- El v_ol_ és un _nstrum_nt de c_rd_ que es raspa _mb _n arc.

- El caduf o s_mb_mb_ és un instr_m_nt de p_rcussi_ típic del N_d_l.

